

Misterul morții lui Napoleon Bonaparte

La bordul vasului Bellerophon, Napoleon "era imparat". Comandantul, ofiterii, echipajul manifestau acelasi respect. Maitland nu i se adresa decat cu formula Sire. Cand aparea pe punte, toti isi scoteau palariile si ramaneau descoperiti atata timp cat el era prezent.

La 24 iulie, Bellerophon arunca ancora la Torbay, de unde Maitland trimite un curier la Plymouth sa-l anunte pe amiralul Keith. Aici la Torbay il astepta pe Napoleon prima surpriza neplacuta. Gourgaund, purtatorul scrisorii catre Printul Regent, raportand ca nu i s-a permis sa debarce. La 26 iulie, Bellerophon ancoreaza la Plymouth, o multime imensa din toate partile Angliei alearga impinsa de curiozitate. In jurul vasului marea se umple de ambarcatiuni. Aparitia imparatului pe puntea vasului este salutata cu simpatie, nici o manifestare ostila, multimea se descopera cu respect, se aud chiar aclamatii.

La 30 iulie, incertitudinea ia sfarsit. Cavalerul Banbury insotit de lordul Keith comunica hotararea guvernului, pe care o

reproducem fiindca ea constituie o piesa esentiala pentru judecata istoriei.

"Ar fi nepotrivit cu indatoririle noastre fata de tara si de aliatii Majestatii Sale daca generalul Bonaparte ar pastra mijloacele si ocazia de a tulbura din nou pacea Europei. Pentru aceasta devine absolut necesar ca libertatea sa personala sa fie restransa atat cat o impune acest important scop. Insula Sfanta Elena a fost aleasa ca viitoarea sa resedinta. Climatul este sanatos si situatia locala va permite sa fie tratat cu mai multa indulgenta decat in oricare alta parte, avand in vedere precautiunile indispensabile ce vom fi obligati a intrebuinta pentru a ne asigura de persoana sa. Se va permite generalului Bonaparte de a alege printre persoanele care l-au insotit in Anglia, cu exceptia generalilor Savary si Lallemand, trei ofiteri care, impreuna cu chirurgul sau, vor avea permisiunea de a-l insoti la Sfanta Elena si nu vor putea parasi insula fara aprobarea guvernului britanic. Contoamiralul sir Georges Cockburn, care este numit comandant »en chef « al Capului Bunei Sperante si al marilor adiacente, va conduce pe generalul Bonaparte si suita sa la Sfanta Elena si va primi instructiunile necesare privind executrea acestui ordin".

Napoleo si suita admisa sa-l urmeze sunt transferati pe vasul Northumberland, care la 9 august ridica ancora pentru a pleca pe drumul fara intoarcere pentru Napoleon.

Un protest solemn, un apel la judecata istoriei, o declaratie destinata posteritatii, in care se spune ca "lealitatea britanica" s-a pierdut in ospitalitatea vasului Bellerophon, sant strigate in pustiu.

Instructiunile date amiralului Cockburn intregesc elementele de judecata ale posteritatii.

"Cand generalul Bonaparte va fi condus de pe Bellerophon la bordul vasului Northumberland va fi momentul potrivit pentru amiralul Cockburn de a aranja vizitarea efectelor pe care generalul le va lua cu el. Amiralul Sir G. Cockburn va lasa sa treaca articolele de mobila, carti, vinurile pe care generalul le-ar putea avea. Sub articolul mobile se va intelege argintaria, cu conditia ca ea sa nu fie in asa cantitate incat sa poata fi socotita mai putin ca obiectele domestice decat ca o proprietate convertibila in bani.

El va trebui sa abandoneze banii, diamantele si toate biletele negociabile de orice natura ar fi. Guvernatorul ii va explica ca guvernul britanic n-are de loc intentia de a le confisca, ci numai de a

le administra, pentru a-l impiedica sa faca din ele un instrument de evadare. (Urmeaza instructiuni privind tehnica perchezitiei si dispozitiei in caz de moarte a generalului).

Generalul va fi prevenit ca daca va incerca sa fuga se expune a fi bagat la inchisoare.

Toate scrisorile ce-i vor fi adresate, ca si celor din suita, vor fi date guvernatorului care le va citi inainte de a i le da. Acelasi lucru pentru cele scrise de general.

Ministrii englezi isi manifestasera nemulțumirea fata de felul in care Maitland si echipajul vasului sau se comportasera, de excesivul respect aratat lui Napoleon.

Pe Northumberland se inaugureaza 'solemna bufonerie', cum o numeste lordul Rosebebery : acela in jurul caruia roisera regii si printii, cersindu-i tronuri, nu mai era decat generalul Bonaparte, in fata lui ofiterii si echipajul nu mai aveau voie sa se descopere si sa-i zica Sire.

"Sa ma numeasca cum vor-spunea Napoleon lui Las Cases-aceasta nu ma impiedica de a fi eu."

Napoleon nu tinea la titlu, dovada ca avea intentia, in cazul cand i s-ar fi permis sa se stabileasca in Anglia, sa ia numele de colonel Muiron

sau Duroc. In fata hotararii oficiale, el va lupta pana la capat, nu din vanitate, ci din convingerea ca a-i contesta titlul de imparat insemna implicit a contesta Frantei dreptul suveran de a-si alege liber monarhul.

La 16 octombrie, dupa o calatorie penibila sub toate aspectele, Napoleon este debarcat la Sfanta Elena.

Dintre toate episoadele vietii lui Napoleon, asupra nici unuia nu s-au revarsat atatea valuri de lirism ca asupra captivitatii de la Sfanta Elena, in jurul nici unuia nu s-a facut atat de multa literatura si atat de putina istorie exacta.

Marilor eroi, spune Jacques Bainville, "le trebuia stanca lui Prometeu sau rugul lui Hercules sau al Jeannei d'Arc".

Lorzii englezi au avut nefericita inspiratie de a-i oferi lui Napoleon stanca lui Prometeu si in locul vulturului care sa-i smulga carnea i-au dat un temnicer in persoana lui Hudson Lowe. Martirajul de la Sfanta Elena a dat nastere legendei napoleoniene, a creat mitul napoleonian, fapt pe care Napoleon I-a intrevazut, cand spunea anturajului sau : "Hristos n-ar fi fost Dumnezeu daca n-ar fi sfarsit pe cruce".

La interval de un secol si jumătate avem toate elementele unei judecati obiective a istoriei celor cinci ani, sase luni si optsprezece zile de la Sfanta Elena.

Dupa experienta de la Elba, guvernul britanic era sa ia toate masurile pentru ca istoria sa nu se mai poata repeta. Alegerea unei insule atat de izolate, oricat ar fi de excesiva, poate fi totusi justificata, desi clima de la Longwood nu era chiar atat de sanatoasa cum se spunea in actul de deportare. Mai trebuie sa aratam ca Napoleon era prea putin indreptatit sa socoteasca masura ca arbitrara. Cum procedase el insusi fata de regele si infantelele Spaniei sau fata de Pius al VII-lea ?E

drept, insa, ca isi tratase prizonierii potrivit rangului lor.

O instalare in Anglia, oricat ar parea de ciudat, nu era posibila de teama reactiilor care s-ar fi produs in favoarea lui in opinia. Aproape de Franta, de Europa, el ar fi fost mereu in actualitate. Izolarea completa si tacerea erau cele mai realiste. Nu trebuie sa ne lasam emotionati de nici de faza din testamentul sau: "Mor prematur asasinat de obligarhia britanica si de ucigasul ei platit"., deoarece boala care l-a rapus, cancer la pilor, il doboroa tot atat de sigur si tot atat de repede in Anglia ca si la Sfanta Elena, la Longwood ca si la Tuileries.

In 1815 Napoleon a fost infrant in batalia de la Waterloo.

Dupa aceasta infrangere el a renuntat la tron si s-a indreptat impreuna cu o suita spre coasta de apus a Frantei.

El vroia sa plece in America careia ii cedase cu mai mult timp in urma, colonia Louisiana.

S-a indreptat spre Anglia unde a cerut azil politic dar aici a fost anuntat ca va fi exilat pe insula Sfanta Elena

A ajuns aici in octombrie 1815.

Insula a fost descrisa ca fiind "locul cel mai izolat din lume", "cel mai dificil de atacat ' cel mai sarac'.

Insula are o suprafata de 122 Km/2 iar temperatura medie anuala este de 21/G/C.

Insula a fost descoperita de un calator portughez la inceputul sec. XVI si a fost numita asa deoarece descoperirea a fost facuta la data de 21 mai.

In sec. XVII Insula Sf. Elena s-a aflat sub dominatie olandeza, iar spre sfarsitul aceluiasi secol a trecut in stapanirea Marii Britanii, care a organizat-o ca loc de popas pentru corabiile engleze ce navigau spre India.

Insula se afla la o distanta de 2000 Km de Coasta Africana si la 2-ua luni si jumatate de mers din Anglia.

Insula este situata in mijlocul oceanului, pozitia sa geografica oferind garantii ca o evadare a lui Napoleon Bonaparte ceea ce ar fi fost imposibila.

Guvernatorul insulei a luat masuri deosebite pentru a ingradi libertatea de miscare a imparatului.

Aceste masuri au provocat puternice reactii de protest in intreaga Europa.

In 1818 starea de sanatate a imparatului sa agravat el acuzandul pe guvernator ca incearca sa-l otraveasca.